

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **A. A. H.**, zastoupen JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Štěpánská 633/49, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 - 171,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 - 171, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce A. A. H. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 - 171, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 - 171, zamítl žalobu podanou uvedeným žalobcem proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 27. 3. 2014, č. j. OAM-54/ZA-ZA14-K03-2013, kterým tomuto žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12, ust. § 13, ust. § 14, ust. § 14a a ust. § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), (výrok I.), a dále rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a že se zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, advokátce, přiznává odměna ve výši 17.000 Kč, jež bude uhrazena z účtu Městského soudu v Praze (výrok III).

Městský soud v odůvodnění tohoto rozsudku nejprve připomněl, že již předchozím rozsudkem ze dne 6. 5. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 – 110, také zamítl žalobu A. A. H. proti témuž rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, s tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a že zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, advokátce, se přiznává odměna za zastupování žalobce ve výši 10.200 Kč. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, o níž rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 8. 2015, č. j. 7 Azs 163/2015 – 36, tak, že zrušil výše uvedený rozsudek ze dne 6. 5. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 – 110, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení z důvodů, které jsou patrné z rozsudku kasačního soudu.

Městský soud v nyní projednávané věci opětovně rozhodl o zamítnutí žaloby A. A. H.

V odůvodnění svého rozsudku k námitce žalobce ohledně posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu především konstatoval, že se ztotožňuje s argumentací žalovaného správního orgánu, kterou zopakoval. Žalobce se ve své nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany již nezmínil o tom, že by byl snad členy hnutí Hizballáh nucen násilím ke vstupu do tohoto hnutí, resp. že by byl mučen. Pouze uvedl, že byl ponechán v oddělené místnosti a musel čekat, až si na něho udělají členové hnutí Hizballáh čas, aby si s ním promluvili. Za této důkazní situace je proto podložený závěr učiněný žalovaným správním orgánem, že jednání hnutí Hizballáh nedosahuje intenzity pronásledování. Přesvědčování žalobce od roku 2001 (čtyřikrát až šestkrát v sídle hnutí Hizballáh) bez násilí nemohlo u něho vyvolat pocit pronásledování. Je tomu tak i proto, že žalobce především odolal tlaku, aby vstoupil do uvedeného hnutí a jednak členové hnutí chodili i za ostatními mladými lidmi, které žádali, aby se k hnutí Hizballáh připojili. Ostatně hlavním důvodem žalobcova odchodu z Libanonu podle jeho tvrzení byla skutečnost, že byl jako palestinský uprchlík ponižován ze strany Libanonců a nechtěl, aby jeho děti byly ve stejné situaci. Žalobce ale především nedoložil skutečnosti, které by bylo možno považovat za důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. V případě žalobce se nejednalo o pronásledování ve smyslu tohoto ustanovení především z toho důvodu, že jako palestinský uprchlík žil od svého dětství v Libanonu, kde mu bylo zajištěno vzdělání a zaměstnání. Zdravotní a sociální služby mu byly poskytovány agenturou UNRWA, která byla odpovědná za pomoc uprchlíkům. Pokud žalobce poukazoval na zhoršenou situaci uprchlíků v Libanonu a na zhoršenou situaci v uprchlických táborech v důsledku příchodů uprchlíků ze Sýrie, pak ani tato situace není důvodem ke zrušení rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Žalovaný posuzoval žalobcovy problémy k roku 2001 a vycházel i z podkladů (situace v Libanonu), které se týkaly období před vydáním správního rozhodnutí. Žalobce proto nebyl v Libanonu pronásledován ze shora uvedených azylových důvodů (absence pronásledování) a zhoršené životní podmínky nebo špatná ekonomická situace uprchlíků v Libanonu z důvodu jejich vyšší koncentrace není důvodem pro udělení azylu. Ostatně poté, co žalobce opustil Libanon, došlo i k několika zlepšením životních podmínek uprchlíků. Vláda především oficiálně ukončila praxi, kdy Palestincům odmítala vydávat pracovní povolení, i když jim není dosud umožněno pracovat v několika profesích (např. lékaři, právníci), což ovšem nevylučuje jejich zaměstnání v jiných oblastech. V roce 2010 parlament novelizoval zákon o sociálním zabezpečení a bylo zřízeno zvláštní konto, z něhož se palestinským uprchlíkům, kteří šli do důchodu nebo

pokračování

ukončili pracovní poměr, poskytuje odškodnění či odstupné. I když je pravdou, že tito uprchlíci nedostávají příspěvky z nemocenského a mateřského fondu, veškeré náklady na léčebnou péči platila agentura Spojených národů UNRWA.

Pokud jde o žalobní námitku o nesprávném vyhodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, městský soud konstatuje, že úvahy správního orgánu jsou v tomto směru přezkoumatelné. Je tomu tak proto, že se žalovaný zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Ostatně žalobce ani sám nespecifikoval, o jaký zvláštního zřetele hodný důvod by se v jeho případě mělo jednat. Žalobce vyrůstal v Libanonu, navštěvoval zde základní a později i střední školu a poté zde i pracoval. V rámci svého pobytu v Libanonu měl jako palestinský uprchlík možnost i cestovat a nebyl povinen setrvávat jen v uprchlickém táboře. Nedá se tedy hovořit o tom, že by pobyt žalobce v uprchlickém táboře v Libanonu byl humanitární katastrofou a že bylo by nehumánní neposkytnout mu azyl. Správní orgán tak postupoval v souladu se zákonem o azylu a nevybočil z mezí správního uvážení. Jeho rozhodnutí také odpovídá požadavkům, které vyslovil Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Tak např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil Nejvyšší správní soud závěr, že „V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejud. III. ÚS 101/95). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud zaujal právní názor, že „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“.

Městský soud ohledně žalobní námitky o porušení ust. § 14a zákona o azylu konstatoval, že podle závěrů žalovaného správního orgánu je všeobecná situace v Libanonu sice napjatá a komplikovaná přítomností desítek tisíc osob prchajících ze Sýrie před válkou, kde došlo i k několika bombovým útokům, nicméně tuto situaci nelze rozhodně hodnotit jako vážnou újmu a probíhající ozbrojený konflikt ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce nedoložil ani v žalobě ani v průběhu správního řízení, že by došlo v Libanonu k zásadní změně situace od hodnocení provedeným žalovaným správním orgánem. V Libanonu nedošlo k obnovení civilních nepokojů a žalobce ani jinak

nedoložil podklady, jimiž by prokázal, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Uvedená žalobní námitka proto není opodstatněná. K podkladům, které žalobce předložil v řízení o žalobě, městský soud ještě konstatuje, že se jedná o doklady, které se týkají náboru vojenských rekrutů. Z tvrzení žalobce však vyplývá, že nebyl verbován jako bojovník, ale byl jen osloven členy hnutí Hizballáh a žádán, aby se k tomuto hnutí připojil. Vzhledem k tomu, že žalobce v době podání druhé žádosti již neuváděl užití násilí vůči němu ze strany hnutí Hizballáh, je nesporné, že šlo o jinou situaci, než kterou se snažil prokázat neověřenými fotokopii. Lze proto souhlasit se stanoviskem žalovaného správního orgánu, který vycházel z příručky Ministerstva vnitra Velké Británie, v níž nejsou uvedeny žádné zprávy o tom, že by hnutí Hizballáh někoho pronásledovalo nebo mu vyhrožovalo. Ostatně žalobce také nebyl pronásledován za to, že se nestal členem hnutí Hizballáh. Žalobcem dokládané tvrzení o verbování bojovníků se proto na jeho případ nemůže vztahovat. Samotná situace palestinských uprchlíků v Libanonu nemůže být též azylově relevantním důvodem, pokud žalobce netvrdil ani nepociťoval pronásledování, diskriminaci nebo odůvodněný strach z takového pronásledování z titulu své palestinské příslušnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 – 79).

Městský soud ve věci rozhodl při jednání, k němuž byli řádně předvoláni účastníci i jejich zástupci. Jednal i bez přítomnosti zástupkyně žalobce, která se omluvila v důsledku dopravní situace, jež jí bránila včas se dostavit k jednání, i když žalobce přítomný u jednání vyslovil nesouhlas s tímto postupem. Městský soud však dospěl k závěru, že nepřítomnost zástupkyně žalobce nebrání projednání věci. Je tomu tak proto, že u předchozích dvou jednání byla zástupkyně přítomna a v nařízeném jednání byl znovu vyhlašován jen rozsudek poté, co byl předchozí rozsudek zrušen Nejvyšším správním soudem. Důvod k odročení jednání zde nebyl, protože v řízení před krajským soudem není povinné zastoupení žalobce advokátem. Ústavní soud ostatně vyslovil v nálezu ze dne 2. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 40/98, právní názor, že čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nezakotvuje obecnou povinnost soudů jednat vždy a za každých okolností v přítomnosti účastníků řízení, nýbrž toliko právo každého účastnit se jednání ve své věci. Jestliže se tedy ani účastník, ani jeho zástupkyně k ústnímu jednání nedostavili, ač o konání jednání byl advokát informován, nelze postup soudu, který jednal v nepřítomnosti účastníka, považovat za protiústavní.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, kterou opřel o důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti především vytýká městskému soudu, že neodstranil vady řízení, pro které mu předchozí rozsudek ze dne 6. 5. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 – 110, zrušil Nejvyšší správní soud.

Z odůvodnění toho rozsudku městského soudu není patrné, jak se tento soud vypořádal s jeho tvrzením u pohovoru dne 4. 7. 2002, že v roce 2001 byl kontaktován členem hnutí Hizballáh, kterému se postavil na odpor, po výzvě, aby střelil a nato byl odveden do podzemí na delší dobu v trvání přibližně dvou týdnů, kde byl i mučen (městský soud přitom v odůvodnění svého rozsudku nehovoří o důvodech, intenzitě,

pokračování

brutalitě a době mučení a naopak poukazuje na absenci násilné jednání vůči němu). Bylo-li by však pravdivé jeho tvrzení o mučení, byly by tím podstatně oslabeny nejen závěry správního orgánu ale i městského soudu ohledně zveličování obav z nátlaku členů hnutí Hizballáh. Je tomu tak proto, že ve vztahu k argumentaci o neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu jsou to správní orgán a městský soud, jež především uzavírají, že hnutí Hizballáh nerekrutuje sunity, neboť se jedná o šíitskou organizaci, a nevraživost mezi oběma směry proto vylučuje, aby příslušník jedné skupiny byl požádán o spolupráci druhou skupinou (což ovšem zároveň vylučuje i to, aby byl poslán bojovat do Sýrie a že hnutí Hizballáh z uvedeného důvodu nikoho nepronásleduje). Již proto bylo na místě, aby městský soud vyjasnil nejen výše uvedenou otázku jeho mučení, ale vypořádal i ostatní důkazy, které byly předloženy v průběhu ústního jednání. Městský soud však uvedeným způsobem nepostupoval a pouze konstatoval, že „stěžovatel o svém mučení hovořil pouze v první žádosti, jednání členů Hizballáhu pak nemohlo vyvolat ve stěžovateli pocit pronásledování“. Takový závěr však ze spisu nevyplývá. Pokud v druhé žádosti podrobně nepopisoval, jakým brutálním způsobem s ním bylo během zadržení hnutím Hizballáh zacházeno, nelze ještě dojít k závěru, že jednání členů Hizballáhu v něm nemohlo vyvolat pocit pronásledování.

Ani způsob, jakým se městský soud vypořádal s předloženými důkazy o tom, že hnutí Hizballáh rekrutuje též sunity, neobstojí. Argument městského soudu, že stěžovatel nebyl verbován jako bojovník, ale že byl osloven, aby se k tomuto hnutí přidal, postrádá logiku. Hnutí Hizballáh je militantní organizací, jejímž hlavním cílem je zničení Státu Izrael a nejede tedy o nějaké mírové sdružení obdobně smýšlejících osob. Ostatně již od počátku řízení tento účastník zmiňoval skutečnost, že ze strany hnutí Hizballáh byl přesvědčován, aby se k nim přidal s cílem osvobodit Palestinu. V žádném případě proto nelze dojít k závěru, že neměl v rámci svého členství v tomto hnutí bojovat, když válečné aktivity byly hlavní náplní hnutí Hizballáh. Z dalších důkazů také vyplývá, že toto hnutí nutilo i jiné osoby, aby ve prospěch hnutí vykonávaly proti své vůli různé věci (darování peněz). Přitom stěžovatelem předložené důkazy zároveň hovořily o nátlaku hnutí Hizballáh na rodiny, které toto hnutí nepodporují s tím, že Libanon nenabízí žádnou ochranu pro tyto osoby.

Nejvyšší správní soud již v předchozím řízení o kasační stížnosti vytýkal městskému soudu, že se nevypořádal s důkazy ohledně velmi neutěšené situace palestinských uprchlíků v Libanonu jako o důvodu k možnému udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, humanitárního azylu podle ust. § 14 téhož zákona a doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. V uvedeném směru nebyla vyhodnocena především informace ze zdroje All Monitor ze dne 7. 11. 2014, ačkoliv jí byl proveden důkaz u ústního jednání dne 26. 2. 2015. Městský soud i po zrušení svého rozsudku Nejvyšším správním soudem opětovně jen opakuje stanoviska žalovaného správního orgánu a své závěry z předchozího rozsudku (zdravotní péče poskytovaná organizací UNRWA, zlepšující se pracovní podmínky palestinských uprchlíků či „pokrokový“ zákon o sociálním pojištění z roku 2010, aniž by reflektoval zcela protichůdné informace, vyplývající z již uvedených zpráv).

Opětovně není možno souhlasit ani se způsobem, jakým městský soud vypořádal námitky stěžovatele ohledně neudělení humanitárního azylu. Není povinností žadatele o

udělení tohoto typu mezinárodní ochrany, aby uvedl, jakého konkrétního typu mezinárodní ochrany se svou žádostí domáhá. Je naopak na správním orgánu, aby posoudil relevanci skutečností uvedených žadatelem ve vztahu ke všem jejím formám. Stěžovateli přitom není zřejmé, z jakého důvodu městský soud dospěl k závěru, že např. diskriminace palestinských uprchlíků takovým důvodem být nemůže. Tento správní soud opět nijak neřešil zdravotní problémy stěžovatele a jeho závěry ohledně neudělení humanitárního azylu jsou opět nepřezkoumatelné.

Městský soud pochybil i při vypořádání poslední námitky, která se týká ust. § 14a zákona o azylu. V tomto směru bylo zcela zásadní pro posouzení možných překážek návratu do země původu vyhodnocení předložených důkazů, tedy informací o nabírání bojovníků hnutím Hizballáh bez ohledu na jejich náboženskou víru a o násilných praktikách při nabírání těchto nových bojovníků. Městský soud nevyužil doporučení Nejvyššího správního soudu ve zrušujícím rozsudku, aby při získávání objektivních informací byly vyžádány v uvedeném směru materiály od nevládních organizací či zastupitelského úřadu České republiky v Libanonu. Důsledkem tohoto postupu je pak skutečnost, že se správní soud k některým důkazům nevyjádřil vůbec a některé považuje za nevěrohodné. Srozumitelná není ani argumentace městského soudu při posuzování splnění zákonných podmínek doplňkové ochrany ve vztahu ke složité situaci palestinských uprchlíků v Libanonu i s ohledem na příchod dalších uprchlíků ze sousední Sýrie (správní soud uvedl, že situace těchto uprchlíků nemůže být azylově relevantním důvodem, pokud není tvrzeno pronásledování, diskriminace nebo odůvodněný strach z takového pronásledování z titulu palestinské příslušnosti). Městský soud tak nevyhodnotil protichůdné závěry z informací týkající se stávající situace palestinských uprchlíků a nezohlednil nadále se zhoršující situaci těchto uprchlíků v souvislosti s válkou v Sýrii. Navíc tvrzení správního soudu, že nedošlo ke zhoršení situace v zemi původu a že nebyly doloženy důkazy, z kterých vyplývá opak, neodpovídá skutečnosti. Je tomu tak proto, že Ministerstvo zahraničních věcí doporučuje českým občanům vyhnout se cestám do Libanonu z důvodu bezpečnostního rizika (hrozba teroristických útoků islámských extrémistů, válka v Sýrii) a zejména návštěvám palestinských uprchlických táborů. Nelze proto souhlasit se závěrem městského soudu, že nebyly předloženy podklady nasvědčující vážnosti situace v Libanonu.

Stěžovatel ze shora uvedených důvodů proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 – 171, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřelo opodstatněnost mimořádného opravného prostředku stěžovatele, neboť se domnívá, že jak rozhodnutí správního orgánu ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy.

V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovateli byly obavy z pomsty členů Hizballáh a ze zadržení libanonskou tajnou službou a špatné životní podmínky Palestinců žijících v Libanonu.

pokračování

Žalovaný považuje obavy stěžovatele z pomsty členů Hizballáh za nepodložené a zveličené, a za téměř vyloučené považuje, aby byl stěžovatel jako příslušník sunitského směru islámu kontaktován a přesvědčován k přidání se ke hnutí Hizballáh, tj. striktně šiitskému hnutí. I pokud by se členové hnutí Hizballáh snažili stěžovatele přesvědčit, aby se stal jejich členem, nelze toto jednání považovat za pronásledování (šlo by jen o snahu soukromých osob – hnutí - získat dalšího člena legálními prostředky). Pronásledování nesvědčí ani míra, opakovanost a způsob přesvědčování (náhodné výzvy k dostavení se, slovní pozvání do sídla organizace 4 - 6 x za dobu více jak jednoho roku, to vše za souhlasu stěžovatele, absence násilného jednání vůči stěžovateli). Totéž vyplývá i z příručky Ministerstva vnitra Velké Británie (nevyskytly se zprávy, že by hnutí Hizballáh někoho pronásledovalo nebo mu vyhrožovalo z toho důvodu, že ten nesouhlasí s postoji tohoto hnutí, hnutí Hizballáh nezískává příznivce násilím, nejsou známy případy, že by musela vláda poskytnout ochranu občanům kvůli tomu, že by se občané obávali tohoto hnutí). Návrat stěžovatele do Libanonu by pro stěžovatele neměl naprosto žádné negativní důsledky (stěžovatel se nestal členem organizace Hizballáh ani po ročním přesvědčování a nebyl tímto hnutím nijak postihován, to samé platí i o jeho příbuzných, kteří nadále žijí v Libanonu). Ostatně stěžovatel z Libanonu odešel bez jakýchkoliv problémů a neměl žádné těžkosti s libanonskými úřady. Byl jen registrovaným palestinským uprchlíkem, což předpokládá, že byl úřady řádně evidován. Jinak neměl žádné aktivity, které by na jeho osobu mohly a měly upozornit libanonské bezpečnostní složky.

Jelikož stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až cca po 9 letech života na území České republiky, a to v okamžiku, kdy mu bylo vydáno rozhodnutí o nutnosti vycestovat z této republiky, které v minulosti nerespektoval, svědčí načasované podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany spíše o účelové snaze stěžovatele legalizovat si svůj pobyt v České republice.

Ministerstvo vnitra proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl pro její nedůvodnost.

Jelikož se jedná o opakovanou kasační stížnost v dané věci, vážil Nejvyšší správní soud také její přípustnost z hlediska ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění ust. § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. I tyto výjimky je nutno vnímat v kontextu citovaného ustanovení, tedy tak, že námitky opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů

Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu – řešena být nemohla. Pokud by se ovšem mimo tyto výjimky připustil stav, že v opakovaných kasačních stížnostech účastníci mohou měnit jejich rozsah a důvody mimo rámec předchozího závazného právního názoru či pokynu, zákaz opakovaného projednání věci Nejvyšším správním soudem jako soudem kasačním by se tím popřel. Citované ustanovení tedy limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným. Obdobně je třeba nahlížet na námítky, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl. (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb.NSS, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, rozhodnutí Ústavního soudu pak na <http://nalus.usoud.cz>).

Nejvyšší správní soud se proto již zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS., kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti. O zásadní právní pochybení se přitom v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

A tak tomu je i v souzené věci, neboť městský soud v napadeném rozsudku zásadně pochybil a toto jeho pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Konkrétně se jedná o pochybení městského soudu spočívající především v nepřezkoumatelnosti jeho rozsudku pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pojmově vylučuje věcný přezkum takového rozhodnutí, a proto jen stěží lze uvažovat o jeho přezkumu Nejvyšším správním soudem jako soudem kasačním (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2008, č. j. 9 Azs 199/2007 - 38, dostupné na www.nssoud.cz). Ostatně o tom, že nepřezkoumatelnost je vadou natolik závažnou, svědčí i ust. § 109 odst. 4 s. ř. s., které kasačnímu soudu ukládá povinnost se jí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud proto ve vazbě na výše uvedené shledal kasační stížnost přijatelnou.

pokračování

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že napadený rozsudek městského soudu je třeba zrušit, a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud předesílá, že i v řízení o kasační stížnosti se řídí dispoziční zásadou. Tato zásada je vyjádřena v ust. § 106 odst. 1 s. ř. s., které ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto rozhodnutí napadá a považuje jeho výroky za nezákonné, a v ust. § 109 odst. 3 a 4 věta před středníkem s. ř. s. (mimo důvody obsaženými ve větě za středníkem), podle něhož je Nejvyšší správní soud zásadně vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti. Takto vymezeným rámcem (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody jeho nezákonnosti) je Nejvyšší správní soud vázán, nejde-li o vadu, k níž musí přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s.). I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má být napadené soudní rozhodnutí přezkoumáno, přičemž Nejvyšší správní soud není povinen, ale ani oprávněn, sám vyhledávat možné nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud také opakovaně judikoval (srov. např. rozsudek ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. 7 Azs 81/2006, dostupný na www.nssoud.cz, že „Nejvyšší správní soud vychází při svém rozhodování z toho, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávním, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je proto aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování“.

Městský soud při svém rozhodování o existenci či neexistenci pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu vyšel z toho, že stěžovatel ve své námitce vyslovil nesouhlas s posouzením obav z pronásledování ze strany hnutí Hizballáh, a s nevyhodnocením jeho žádosti správním orgánem jako důvodu pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu.

Stěžovatel podle svého tvrzení v průběhu správního řízení neustále namítal, že jako palestinský uprchlík žijící v Libanonu, byl opakovaně kontaktován a přesvědčován teroristickou organizací Hizballáh, aby se přidal k tomuto hnutí a sdílel s ním především ideologii boje proti Státu Izrael, později by byl rekrutován touto organizací a vyslán

bojovat do Sýrie nebo i zmasakrován. Byl také dvakrát zadržen, jednou dokonce na dva týdny a v roce 2001 byl kontaktován příslušníkem výše uvedeného hnutí s přezdívkou A. T., který po něm chtěl, aby vstoupil do organizace Hizballáh a účastnil se vojenských cvičení. Když to odmítl, A. T. vystřelil pro výstrahu do vzduchu, aby ho zastrašil a na to byl odveden do pozemních chodeb, kde byl mučen.

Nejvyšší správní soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, že z odůvodnění rozsudku městského soudu není patrné, jak se městský soud vypořádal s tvrzením stěžovatele u pohovoru dne 4. 7. 2002, že v roce 2001 byl kontaktován členem hnutí Hizballáh s přezdívkou A. T., kterému se postavil na odpor po výzvě, aby střílel, a nato byl odveden do podzemí na delší dobu v trvání přibližně dvou týdnů, kde byl i mučen (městský soud přitom v odůvodnění svého rozsudku nehovoří o důvodech, intenzitě, brutalitě a době mučení stěžovatele a naopak poukazuje na absenci násilného jednání vůči stěžovateli). Bylo-li by však pravdivé tvrzení stěžovatele o jeho mučení, byly by tím podstatně oslabeny nejen závěry správního orgánu, ale i městského soudu ohledně zveličování obav z nátlaku členů hnutí Hizballáh. Je tomu tak proto, že ve vztahu k argumentaci o neudělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu jsou to správní orgán a městský soud, jež především uzavírají, že hnutí Hizballáh nerekrutuje sunity, neboť se jedná o šíitskou organizaci, a nevraživost mezi oběma směry proto vylučuje, aby příslušník jedné skupiny byl požádán o spolupráci druhou skupinou (což ovšem zároveň vylučuje i to, aby byl stěžovatel poslán bojovat do Sýrie a že hnutí Hizballáh z uvedeného důvodu nikoho nepronásleduje).

Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že by bylo na místě, aby městský soud vyjasnil nejen výše uvedenou otázku mučení stěžovatele, ale i vyhodnotil důkazy, které byly předloženy stěžovatelem v průběhu ústního jednání. Městský soud se však v napadeném rozsudku vypořádal s uvedeným pokynem kasačního soudu tak, že stěžovatel již v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany nezmiňoval, že by snad byl ze strany členů hnutí Hizballáh nucen násilím ke vstupu do tohoto hnutí (neuváděl, že by byl mučen a byl jen nechán v oddělené místnosti, kde musel čekat, až si s ním členové uvedeného hnutí pohovoří) a uzavřel, že jednání členů zmiňovaného hnutí nebylo jednáním dosahujícím intenzity pronásledování. Přitom městský soud měl při ústním jednání, jež se konalo před vyhlášením napadeného rozsudku, zjistit dotazem na přítomného stěžovatele, zda byl v roce 2001 skutečně mučen a jakým způsobem a neměl bez dalšího zůstat jen na tom, že se v nové žádosti (patrně ze dne 12. 2. 2013) již nezmiňoval o svém mučení.

Nejvyšší správní soud také ve zrušujícím rozsudku vyslovil, že nelze odhlédnout od toho, že podle rozsudku městského soudu a žalobou napadeného správního rozhodnutí (strana 9) stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až po devíti letech života na území České republiky, a to v době, kdy mu bylo vydáno rozhodnutí o nutnosti vycestovat, které v minulosti nerespektoval a že skutečným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak mohla být především snaha o legalizaci pobytu stěžovatele v České republice.

Městský soud na tento pokyn kasačního soudu nereagoval a ponechal tuto otázku zcela stranou, ačkoliv se judikatura Nejvyššího správního soudu k uvedenému problému několikrát vyslovila.

pokračování

Tak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, dostupném na www.nssoud.cz, uvedl právní větu, že: „*Udělení azylu podle ustanovení § 12 je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 zákona*

o azylu nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje typicky k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, vztahuje se tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím ve zcela odlišném čase“. Výše uvedené závěry tohoto rozsudku Nejvyššího správního soudu ohledně časového okamžiku přítomnosti existence pronásledování u udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, je třeba vyložit tak, že tento judikát lze plně aplikovat v těch případech udělení azylu, pokud žádost o udělení azylu je podána v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu, případně ještě v reálné době odpovídající uvedenému cíli (arg. *v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu*).

Nelze nevidět ani to, že stěžovatel měl požádat o udělení mezinárodní ochrany až po několikaletém nelegálním pobytu v České republice, a v době, kdy mu mělo reálně hrozit rozhodnutí o nutnosti vycestovat. Odpověď na tuto otázku také dává rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004 - 50, dostupný na www.nssoud.cz, který uvedl: „*Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě. Zkoumání příčin, proč žadatel nepožádal o azyl bezprostředně po svém příjezdu do země, je tak vždy na místě a společně s vyhodnocením jiných tvrzení žadatele je součástí zjišťování skutečného stavu věci*“.

Ostatně i podle obdobné judikatury Nejvyššího správního soudu „*Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, dostupný na www.nssoud.cz).

Judikát Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, v dalším znění, podle něhož: „*Obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu*“ dává odpověď i na tvrzení stěžovatele, že se neobrátil s žádostí o pomoc před údajným pronásledováním na státní orgány země původu.

Z výše uvedeného vyplývá, že městský soud měl zejména zjišťovat, za jak dlouhou dobu od příjezdu na území České republiky podal stěžovatel žádost o udělení azylu, zda v době podání žádosti a i později pobýval na území České republiky legálně nebo mu hrozilo vyhoštění a zda zjištěný skutkový stav odůvodňuje právní závěr o účelovosti žádosti o udělení azylu ve smyslu výše uvedené judikatury.

Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku také vytýká městskému soudu, že se nevypořádal s důkazy ohledně velmi neutěšené situace palestinských uprchlíků v Libanonu jako důvodu k možnému udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že v žalobě jsou citovány i informace agentury UNRWA, jež jsou v částečném rozporu s tvrzením správního orgánu, které městský soud nevyhodnotil v souvislosti s informacemi předcházejícími. Stejně tak nebyla v uvedené souvislosti vyhodnocena informace o velmi těžké situaci palestinských uprchlíků, která se ještě zhoršuje, jež vyplývá ze zdroje All Monitor ze dne 7. 11. 2014. Touto informací byl sice proveden důkaz u ústního jednání dne 26. 2. 2015, z ničeho ale nevyplývá, že by městský soud tuto námitku vypořádal.

Původně městský soud ve svém rozsudku stroze a kuse konstatoval, že „se žalovaný správní orgán zabýval rodinou žalobce a jeho sociální a ekonomickou situací. Vzhledem k tomu, že žalobce poukázal na své problémy se srdcem, hodnotil i jeho zdravotní stav. Žalobce však žádnou lékařskou zprávu nedoložil. Skutečnost, že žalobce žije s přítelkyní v České republice a pomáhá jí s výchovou dítěte, není důvodem hodným zvláštního zřetele pro udělení mezinárodní ochrany ve formě humanitárního azylu. Městský soud musí především konstatovat, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Vzhledem k tomu, že žalovaný správní orgán ani nevybočil z mezí správního uvážení, nepochybil, dospěl-li k závěru, že u žalobce není dán důvod k udělení humanitárního azylu“.

V kasační stížnosti napadeném rozsudku městský soud již nově opodstatněně uvádí, že se žalovaný zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu (stěžoval si jen na problémy se srdcem, ale požadovanou lékařskou zprávu nedoložil). Pomoc přítelkyni s výchovou jejího dítěte v České republice není důvodem zvláštního zřetele hodným pro udělení azylu a existence partnerských vazeb na území České republiky také není důvodem pro udělení humanitárního azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 1 Az 5/2011). Ostatně stěžovatel ani sám nespecifikoval, o jaký zvláštního zřetele hodný důvod by se v jeho případě mělo jednat. Stěžovatel vyrůstal v Libanonu, navštěvoval zde základní a později i střední školu a poté zde i pracoval. V rámci svého pobytu v Libanonu měl jako palestinský uprchlík možnost i cestovat a nebyl povinen setrvávat jen v uprchlickém táboře. Nedá se tedy hovořit o tom, že by pobyt stěžovatele v uprchlickém táboře v Libanonu byl humanitární katastrofou a že by bylo nehumánní mu neposkytnout azyl. Navíc na udělení humanitárního azylu není ani právní nárok a stěžovatel se ho nijak výslovně nedomáhal. Správní orgán tak postupoval v souladu se zákonem o azylu a nevybočil ani z mezí správního uvážení. Jeho rozhodnutí tak odpovídá požadavkům, které vyslovil Nejvyšší správní soud ve své judikatuře např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupném na www.nssoud.cz, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupném na www.nssoud.cz a ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, dostupném na www.nssoud.cz, na jejichž obsah, který byl uveden ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, se odkazuje.

Samotná situace palestinských uprchlíků v Libanonu pak nemůže být obecně azylově relevantním důvodem, pokud stěžovatel nepociťuje pronásledování, diskriminaci nebo odůvodněný strach z pronásledování z titulu své palestinské příslušnosti (srov.

pokračování

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, dostupný na www.nssoud.cz). Pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu není ještě důvodem pro udělení azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40, dostupný na www.nssoud.cz).

Jinak je však skutečností, že městský soud, ač provedl důkaz informací ze zdroje All Monitor ze dne 7. 11. 2014 u ústního jednání dne 26. 2. 2015, nijak nevypořádal obsah této informace. Tento úkon by proto měl učinit u dalšího ústního jednání, resp. v dalším rozhodnutí, které vypracuje.

Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku vytkl městskému soudu v souvislosti s možným udělením doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, že stěžovatel již dne 26. 2. 2015 navrhoval městskému soudu provedení důkazu jednou informací z roku 2007 a řadou informací z roku 2014 uvedených obsahů (Sunday telegraph z 25. 11. 2007, v němž jsou popisovány praktiky náboru šíitských vojenských skupin, které nabírají vojáky napříč náboženskými skupinami včetně sunitů, křesťanů a drúzů tak, aby společně vytvořili opozici vládě; Rada pro uprchlíky a migraci z 4. 11. 2014, v němž jsou uváděny praktiky spojené s násilným nábořem vojenských rekrutů a zacházení s nimi, které zahrnují mučení v podstatě pod ochranou libanonských autorit a státu, zacházení s uprchlíky, kteří se snaží teritorium opustit, kdy za spolupráce s libanonskou tajnou službou jsou tito uprchlíci zajímáni a mučeni a následky nese rodina (náborové praktiky vojáků pro Hizballáh); All monitor z 7. 11. 2014, který popisuje těžkou situaci palestinských a syrských uprchlíků v Libanonu a zhoršující se situaci palestinských uprchlíků nejenom tím, že klesá úroveň podpory z OSN a Organizace pro podporu palestinských uprchlíků, ale i následkem uprchlické vlny 1.000.000 syrských uprchlíků a Palestinců; Daily star ze dne 12. 11. 2014, který uvádí praktiky náboru vojáků pod křídly Brigád odporu bojovníků proti Islámskému státu, jimiž chtěl prokázat situaci v Sýrii a Libanonu, situaci uprchlíků v táborech v Libanonu, existenci náborů bojovníků v širokém rozsahu a jejich praktiky ze strany hnutí Hizballáh, které rekrutuje uprchlíky všech náboženských skupin (šíity, sunity, křesťany a jiné uprchlíky) s tím, že budou bojovat proti Izraeli a v Sýrii.

Městský soud sice při ústním jednání dne 26. 2. 2015 provedl důkaz přečtením podstatného obsahu těchto zpráv v českém překladu z angličtiny, ale dále již není z ničeho patrné, zda a jakým způsobem je vyhodnotil, resp. jak s těmito důkazy naložil.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti právem vytýká, že napadený rozsudek městského soudu je v tomto směru minimálně nepřezkoumatelný; z odůvodnění napadeného výroku rozsudku městského soudu není ani patrné, jaké skutečnosti vzal správní soud za prokázané, na základě jakých důkazů (míněno jednotlivých zpráv) dospěl městský soud ke svým závěrům a k jakým důkazům (zprávám) nepřihlédl). I zde by v případě nutné potřeby bylo patrně vhodné zvolit i jiné prostředky, jak zjistit další informace potřebné pro rozhodnutí ve věci samé např. prostřednictvím nevládních organizací či zastupitelského úřadu České republiky v Libanonu.

Městský soud v kasační stížnosti napadeném rozsudku ohledně žalobní námitky o porušení ust. § 14a zákona o azylu konstatuje, že podle závěrů žalovaného správního

orgánu je všeobecná situace v Libanonu sice napjatá a komplikovaná přítomností desítek tisíc osob prchajících ze Sýrie před válkou, kde došlo i k několika bombovým útokům, nicméně tuto situaci nelze rozhodně hodnotit jako vážnou újmu a probíhající ozbrojený konflikt ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Stěžovatel nedoložil ani v žalobě ani v průběhu správního řízení, že by došlo v Libanonu k zásadní změně situace od hodnocení provedeného žalovaným správním orgánem. V Libanonu nedošlo k obnovení civilních nepokojů a stěžovatel nedoložil podklady, jimiž by prokázal, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Uvedená námitka proto není opodstatněná.

K podkladům, které stěžovatel předložil v řízení o žalobě, městský soud konstatuje, že se jedná o doklady, které se týkají náboru vojenských rekrutů. Z tvrzení stěžovatele však vyplývá, že nebyl verbován jako bojovník, ale byl jen osloven členy hnutí Hizballáh a žádán, aby se k tomuto hnutí připojil. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v době podání druhé žádosti již neuváděl užití násilí vůči němu ze strany hnutí Hizballáh, je podle městského soudu nesporné, že šlo o jinou situaci, než kterou se snažil prokázat neověřenými fotokopii. Lze proto souhlasit se stanoviskem žalovaného správního orgánu, které vychází z příručky Ministerstva vnitra Velké Británie, v níž nejsou uvedeny žádné zprávy o tom, že by hnutí Hizballáh někoho pronásledovalo nebo mu vyhrožovalo.

Nejvyšší správní soud má však za to, že celá věc není tak jednoznačná jak se může zdát. Je skutečností, že uvedené informace hovoří o násilí a mučení při nábořích vojenských rekrutů všech náboženských skupin a podle Rady pro uprchlíky a migraci ze dne 4. 11. 2014 dokonce i pod ochranou celebrit, státu a tajných služeb, a o stále se zhoršující situaci palestinských uprchlíků. V dosavadním řízení však zatím nebylo objasněno zcela hodnověrným způsobem, zda se tyto informace zakládají plně na pravdě a zda by tyto praktiky mohly konkrétně a zcela reálně ohrožovat i stěžovatele jako palestinského uprchlíka v případě návratu do země původu z hlediska vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu), a to především ve vztahu k jeho věku a zdraví, nebo z hlediska jiné újmy a jaké.

Nejvyšší správní soud má za to, že úplné a zcela objektivní informace ve shora uvedeném směru by měl městský soud získat prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí České republiky od českého zastupitelského úřadu v Bejrútu, jak bylo ostatně naznačeno ve zrušujícím rozsudku ze dne 20. 8. 2015, č. j. 7 Azs 163/2015 – 36.

Městský soud odůvodnil své rozhodnutí o odměně soudem ustanovené advokátky a o náhradě hotových výdajů opět ne zcela přezkoumatelným způsobem. Městský soud vyšel z toho, že v dané věci bylo prokázáno vykonání celkem 8 úkonů právní služby. Z tohoto výčtu není ale zřejmá specifikace všech těchto úkonů, což by mohlo mít vliv na správnost výpočtu celkové odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů. Tak převzetí zastoupení, včetně první porady s klientem, není specifikováno dnem převzetí, tři podání k soudu ve věci nejsou specifikovány ani dnem a obsahem (např. kasační stížnost ze dne ...) a může tak snadno dojít i k započítání písemností, které nesplňují kritérium „podání k soudu ve věci“; stejně tomu tak je i pokud jde o dvě schůzky s klientem přesahující jednu hodinu, kde chybí jakýkoliv specifický údaj (jediný údaj, kde se nelze

pokračování

zmýlit je snad jen účast při dvou jednáních, byť také není uvedeno, v kterých dnech se konaly).

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 Az 10/2014 - 171, je opodstatněná, a proto napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na městském soudu, aby se přezkoumatelným způsobem (odpovídajícím požadavku řádného a vyčerpávajícího odůvodnění) vypořádal s jednotlivými žalobními námitkami a s vadami vyplývajícími z pochybení popsanych v tomto rozsudku, neboť tyto vykazují takovou intenzitu, která by mohla mít vliv na samotné hmotněprávní postavení účastníků řízení, a při svém rozhodování vycházel z obsahu přezkoumávaného rozsudku. Teprve poté vydá rozhodnutí, které bude nejen přezkoumatelné, ale bude také odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje kasační soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu